

**Yevheniia Karpenko, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**
National University "Yuriy Kondratyuk Poltava Polytechnic"
Poltava, Ukraine

**Olena Koba, Candidate of Technical Sciences,
Associate Professor**
National University "Yuriy Kondratyuk Poltava Polytechnic"
Poltava, Ukraine

Sofia Marynych, Student
National University "Yuriy Kondratyuk Poltava Polytechnic"
Poltava, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-650-8-22>

DIGITAL TRANSFORMATIONS AND THEIR IMPACT ON THE CONSTRUCTION OF AN ENTERPRISE'S ACCOUNTING SYSTEM

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОБУДОВУ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Цифрові трансформації, що відбуваються у світовій економіці, впливають на організацію бізнесу в будь-якій сфері, змінюючи як підходи до його ведення, так і побудову інформаційної бази, яка забезпечує управління ним. Сучасні інформаційні системи, автоматизація бізнес-процесів, електронні операції та технології створюють можливості для формування якісної та раціональної облікової системи, яка дозволяє забезпечити більшу ефективність управлінських рішень.

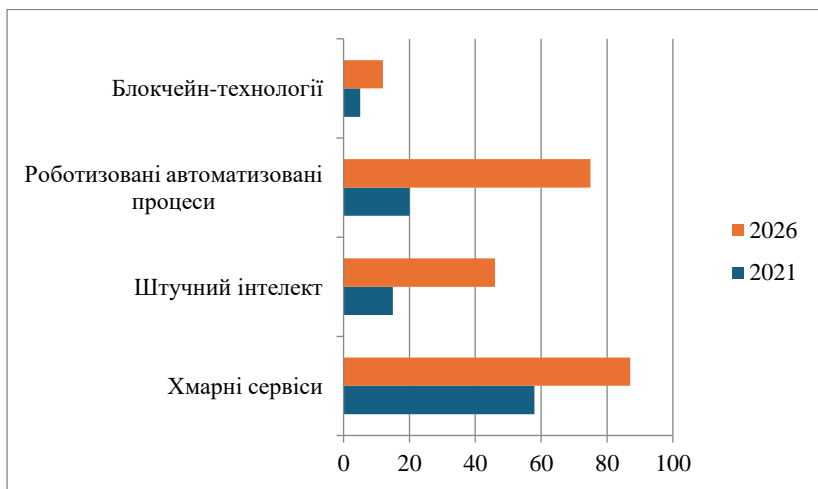
Проблематика адаптації облікової системи підприємства до цифрової економіки є предметом наукових досліджень багатьох науковців. Більшість з них відзначають суттєві переваги цифровізації облікової системи підприємства та її позитивний вплив на його діяльність в цілому. Федун В., Люба А., Ковтонюк І. [1], виділяють економію часу на виконання облікових функцій, підвищення продуктивності праці бухгалтерів, оптимізацію та зростання ефективності комунікацій, більш якісний рівень обслуговування замовників, спрощення облікових процесів, зростання конкурентоспроможності підприємства.

На думку Плекан М., Курей О., Возняк Р.-Я. [2], крім цього, цифровізація господарської діяльності підприємства дозволяє як переваги отримати звітні дані про будь-які сфери бізнесу, забезпечує ефективне ведення обліку, зменшує кількість помилок від впливу людського фактора, розширює можливості для проведення аудиту.

Порівнюючи характеристики традиційної та цифровізованої системи бухгалтерського обліку, Кудлаєва Н., Косташ Т., Михалків А. [3], відзначають, що основна зміна внаслідок цифровізації полягає у можливості віддаленого доступу до облікової інформації. На думку авторів, це підвищує гнучкість облікової системи і дозволяє працівникам бухгалтерської служби виконувати свої функції, працюючи з обліковими даними, в будь-який час і у будь-якому місці. При цьому зберігання даних на захищених хмарних платформах сприяє зменшенню ризиків їх втрати та підвищує рівень безпеки облікової системи.

Проте, як стверджують дослідники [4; 5] цифровізації облікової системи пов'язана з певними викликами і має недоліки. Зокрема Годнюк І., Забчук В. [6], відзначають такі з них: залежність від інтернет-з'єднання, ризики кібератак, висока вартість впровадження, підготовки персоналу та обслуговування.

Незважаючи на це, цифровізація обліку є трендом сучасного бізнесу у світі (рис. 1). Так, станом на 2025 рік понад 87% компаній у світі використовують хмарні або гібридні облікові рішення, тоді як ще у 2021 році, цей показник коливався в межах 55–60%. При цьому найбільше зростання показників впровадження цифрових технологій в обліку показує сфера малого бізнесу, що й не дивно, оскільки саме цей сектор економіки є найбільш чутливим та сприйнятливим до використання досягнень науково-технічного прогресу. Близько 68% малих підприємств повністю перейшли на SaaS-моделі (наприклад, Xero, QuickBooks Online) через потребу в мобільності та нижчі витрати на ІТ-інфраструктуру. Великі корпорації згідно зі звітами KPMG [7] у 2025 році використовують AI-інструменти для ведення обліку: 46% бухгалтерів таких компаній у світі роблять це щодня (для класифікації транзакцій, виявлення аномалій та прогнозування кеш-флоу). Це дозволяє їм скоротити кількість помилок ручного введення на 98% і отримати виручку на одного співробітника на 39% вище. У 2021 році лише 20% суб'єктів господарювання використовували роботизовану автоматизація процесів, на початку 2026 року їх вже понад 75%.

Рис. 1. Використання ІТ-технологій в обліку суб'єктів господарювання у світі в 2021 та 2026 роках, %

Джерело: розроблено авторами за [7]

Найбільшу популярність цифровізації має в таких сферах як обробка рахунків-фактур (28%); звірка банківських виписок (18%); формування звітності (16%).

Лідером впровадження цифрових технологій залишається Північна Америка, де обсяг застосування штучного інтелекту в обліку становить 38,7 % світового. Швидкі темпи демонструють країни Азійсько-Тихоокеанського регіону. Зокрема, в Сінгапурі та Австралії рівень впровадження цифрових облікових систем становить понад 90%. Близько 58% європейських підприємств використовують платні хмарні сервіси саме для фінансів, при цьому тут спостерігається зосередження уваги на забезпеченні безпеки операцій в цифровому середовищі.

Однак, попри швидкі темпи впровадження цифровізації в облік, на практиці часто виникають ускладнення через брак кваліфікованих кадрів, забезпечення належної якості вхідних даних, сумніви замовників у безпечному використанні даних, надійності їх захисту, відсутність стандартів для відображення нових активів, які виникають під час цифровізації, на кшталт токенів, смарт-контрактів, не завжди підтверджений юридичний статус цифрових підписів, високу вартість впровадження тощо.

Для того, щоб позбутися цих стримуючих розвиток цифрових технологій в обліку факторів, потрібен системний підхід, який поєднає інвестиції в людський капітал, технології та кібербезпеку даних. Серед заходів, що забезпечать його реалізацію для реального підприємства, варто визначити підвищення рівня обізнаності персоналу із сучасними ІТ-інструментами шляхом організації регулярного підвищення кваліфікації, посилення значення аналітичної складової у функціональних обов'язках працівників облікової служби, захист даних за допомогою багаторівневих систем автентифікації, їх систематичного резервування на різних сервісах, налаштування контролю вхідних даних цифровізованих облікових систем. Впровадження в облікову систему підприємства цих заходів сприятиме вирішенню проблем, що пов'язані з цифровізацією обліку, і дозволить йому в повній мірі скористатися її перевагами, адже цифрова трансформація облікових систем сьогодні є обов'язковою умовою функціонування ефективного бізнесу та створює нові важелі для стратегічного управління, посилення конкурентоспроможних позицій та зміцнення економічної стійкості.

Література:

1. Федун В., Люба А., Ковтонюк І. Цифрові інновації та їх вплив на бухгалтерський облік. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 2.
2. Плекан М., Курей О., Возняк Р.-Я. Переваги діджиталізації в обліку підприємств. *Економіка і суспільство*. 2024. Вип. № 61.
3. Кудлаєва Н., Косташ Т., Михалків А. Вплив цифрових технологій на трансформацію системи бухгалтерського обліку в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 7. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14635426> (дата звернення 01.02.2026)
4. Радова Н., Плотнікова А. Вплив цифрової трансформації на бухгалтерський облік. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць*. 2023. № 11–12 (312–313). С. 134–141.
5. Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, цифровізація та інновації: монографія /заред. д.е.н., проф. О. Сороківської. Тернопіль: ФОП Паляниця В., 2024. 593 с.
6. Годнюк І., Забчук В. Цифровізація облікових процесів у малих підприємствах: сучасні ІТ-рішення та їх ефективність. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 4.
7. KPMG Global tech report 2026. URL: <https://kpmg.com>. (дата звернення 01.02.2026 р.)